

Beograd, 22. septembar 2025. godine

Saopštenje Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji povodom tekuće „javne rasprave“ o izmenama krivičnog zakonodavstva

Nacionalni konvent o Evropskoj uniji izražava protest povodom načina na koji je Ministarstvo pravde pristupilo izmenama Krivičnog zakonika, Zakonika o krivičnom postupku i Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela. Podsećamo da je postupak izmena dela ovih zakona obustavljen pre godinu dana upravo zbog veoma sličnih ozbiljnih procesnih primedbi [koje su tada uputili i NKEU](#) i celokupna stručna javnost.

Umesto otvorenog i inkluzivnog procesa, Ministarstvo pravde je pokrenulo javnu raspravu 10. septembra 2025. godine istovremeno za tri najvažnija krivična zakona, bez konsultacija i najava, ostavljajući minimalan zakonski rok od 20 dana za dostavljanja komentara zainteresovanoj javnosti isključivo putem mejla. Po prvi put, raspravi se pristupa bez predstavljanja nacрта od strane predlagača i bez organizovanja javnih debata. Ovakav postupak predstavlja opasan presedan u procesu donošenja krivičnog zakonodavstva, koje je važan instrument države za zaštitu ljudskih prava i ograničavanja sloboda i bezbednosti.

Ukoliko je razlog za ubrzanu proceduru navodno ispunjenje obaveza iz Reformske agende Republike Srbije, podsećamo da svaka ozbiljna izmena krivičnog zakonodavstva, a naročito ona koja se odnosi na maloletnike kao posebno osetljivu društvenu grupu, prevazilazi ciljeve navedene u samoj Agendi, dokumentu koji je Vlada usvojila u neinkluzivnom i netransparentnom procesu.

Na osnovu uvida u sadržaj zakona koji se menjaju, Nacionalni konvent o Evropskoj uniji upozorava da predložene izmene u velikom broju slučajeva zapravo neće unaprediti krivično zakonodavstvo, već će sniziti dostignuti nivo zagarantovanih prava, što je u suprotnosti sa Ustavom Republike Srbije.

Izmene krivičnog zakonodavstva ne smeju se vršiti bez i društvene debate uz učešće svih relevantnih aktera – pravosuđa, akademske zajednice, advokature, civilnog društva i ostale stručne javnosti, ali i građana koji su sve više zainteresovani za ova pitanja. U ovom trenutku ne postoje uslovi za ovakvu raspravu, kao ni za postizanje konsenzusa oko neophodnih izmena. Dodatno zabrinjava i obrazloženje predlagača da za sprovođenje izmena nisu potrebna posebna budžetska sredstva, iako se istovremeno predviđa značajno pooštavanje kazni i uvođenje većeg broja novih krivičnih dela.

Stoga, Nacionalni konvent o Evropskoj uniji poziva Ministarstvo pravde da odustane od trenutnog procesa izmena dok ne dođe do ublažavanja postojeće krize i trenutne društvene polarizacije, kao i obezbeđivanja minimuma međusobnog poverenja između relevantnih aktera.

Samo na takav način moguće je da proces izmena krivičnog zakonodavstva bude transparentan, odgovoran i u interesu građana.